

Protocol Meldcode

Februari 2022

Inhoud

Inleiding.....	2
1. Meldcode met afwegingskader.....	3
2. De Meldcode	3
2.1 Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?.....	3
2.2 Situaties van onveiligheid.....	3
2.2.1 Acute onveiligheid.....	3
2.2.2 Structurele onveiligheid	3
2.2.3 Disclosure	3
3. Stappen van de Meldcode.....	5
3.1 Omschrijving van de stappen	6
4. Wettelijke verplichtingen	7
4.1 Verantwoordelijkheid.....	7
4.2 Vertrouwelijke informatie	7
4.3 Documenteren.....	7
5. Deskundigheid eer gerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis	8
6. Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	8
Bijlagen	9
Bijlage 1 Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure	9
Bijlage 2 Participatie van kinderen (de kindcheck)	11
Bijlage 3 Stroomschema bij de vijf afwegingsvragen	14
Bijlage 4 Format voor noteren melding in leerlingvolgsysteem	15
Bijlage 5 Meldingsformulier Veilig Thuis	16
Bijlage 6 Ouderlijk Gezagsregister.....	17
Bijlage 7 Handige adressen en telefoonnummers	18

Inleiding

Dit is het protocol Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld voor BS De Zuidwester. De Zuidwester is een katholiek school gelegen in de multiculturele wijk Bouwlust. De school heeft 18 groepen (5 kleutergroepen, 3 groepen 3, 2 groepen 4, 5, 6, 7 en 8) en een neveninstroomgroep voor kinderen die korter dan een jaar in Nederland zijn. Het team bestaat uit ongeveer 45 personen.

Op BS De Zuidwester zijn twee intern begeleiders, Floor van der Horst en Monique Borsten, geschoold tot Aandachtsfunctionaris (AF) bij de LVAK. De Vereniging LVAK is een beroepsorganisatie ter bevordering deskundigheid aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De AF is verantwoordelijk voor het naleven van de Meldcode. De AF draagt zorg voor de implementatie en borging van de Meldcode en heeft een adviserende rol naar beleid. De AF begeleidt het team bij het uitvoeren van de Meldcode.

Dit protocol is opgesteld in februari 2022 en zal jaarlijks aan het begin van het schooljaar besproken worden met directie en waar nodig aangepast. Tevens wordt het team jaarlijks geïnformeerd over de Meldcode en de te volgen stappen. Dit zal gedaan worden door de AF.

Het protocol is besproken met directie door de aandachtsfunctionarissen in februari 2022
Voor akkoord door directie
Dit protocol is opgesteld in februari 2022 en besproken in augustus 2022 waarmee de inhoud vastgesteld is voor het schooljaar 2022-2023
Voor akkoord door directie

1. Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen. Dit afwegingskader beschrijft een stappenplan dat doorlopen dient te worden bij signalering van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

In deze Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen actiepunten en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

2. De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

2.1 Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten moeten een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle andere gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

2.2 Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht altijd moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van acute of structurele onveiligheid of disclosure.

2.2.1 Acute onveiligheid

Een leerling die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

2.2.2 Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

2.2.3 Disclosure

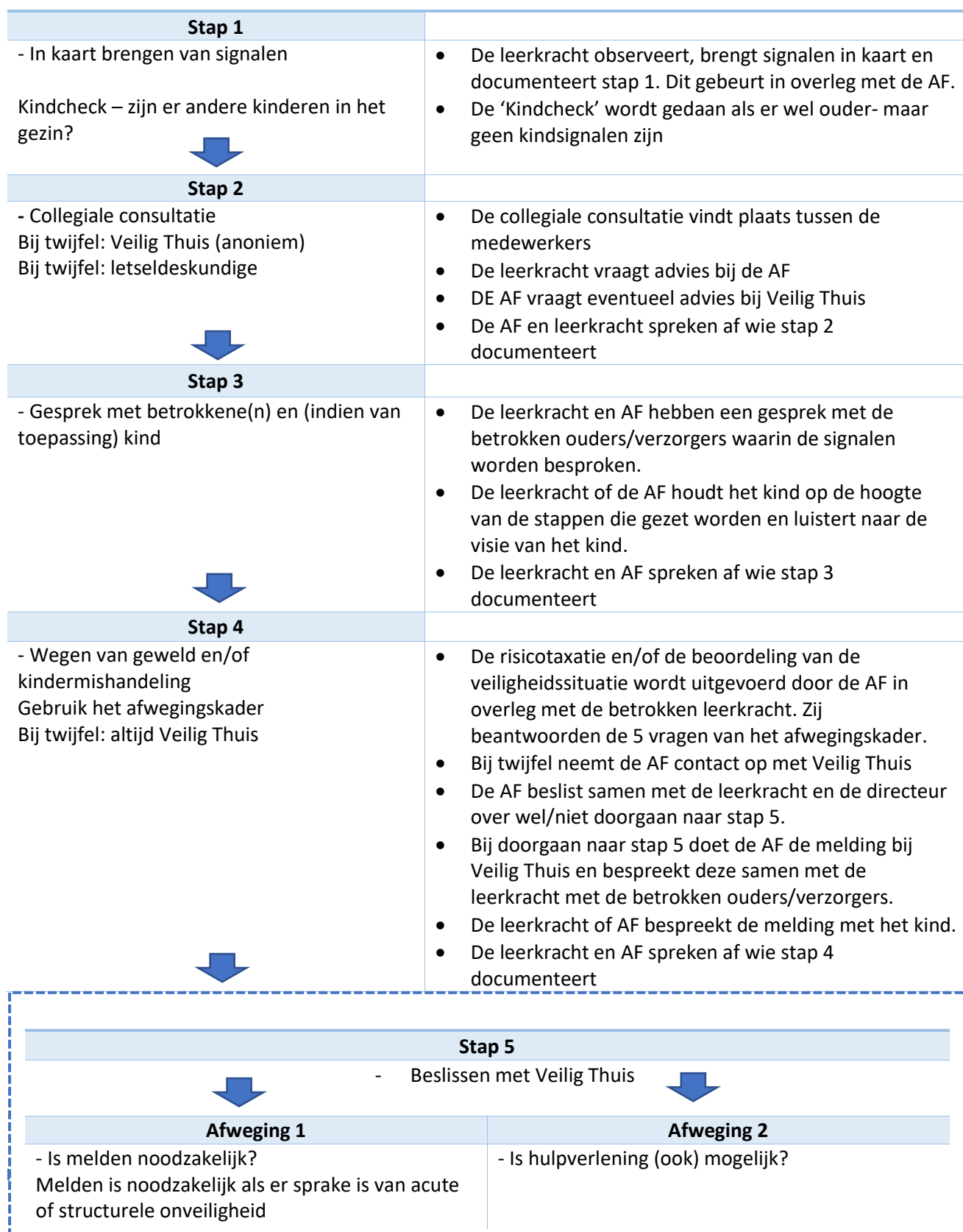
Er is sprake van disclosure (oftewel: onthulling) als slachtoffers uit zichzelf aan een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit

veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.

De drie hiervoor genoemde meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die in stap 4 gesteld worden. Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor het onderwijs zijn te vinden in bijlage 1.

3. Stappen van de Meldcode

Wanneer er een vermoeden is van een meldnorm (zie hoofdstuk 2) dienen de stappen van de Meldcode gevolgd te worden. Teamleden van de Zuidwester zijn verplicht te observeren en documenteren in het digitale leerlingvolgsysteem. Bij signalen nemen zij contact op met de aandachtsfunctionaris.

3.1 Omschrijving van de stappen

Bij twijfel kan bij iedere stap advies gevraagd worden bij Veilig Thuis (VT).

Stap 1: In kaart brengen van signalen + kindcheck

Wanneer een medewerker een “onderbuikgevoel” krijgt, zich zorgen gaat maken over (het gedrag van) een leerling, gaat hij/zij dit eerst bespreken met de AF. Samen bepalen zij hoe de signalen in kaart gebracht gaan worden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de signalenlijst. De medewerker gaat hiermee aan de slag. Wanneer er sprake is van (een vermoeden van) eer-gerelateerd geweld vindt een gesprek met ouders van een minderjarig kind pas plaats nadat de situatie en risico's door een expert zijn geïnventariseerd of getaxeerd.

Wanneer er alleen sprake is van zorgsignalen die bij de ouders worden gezien, worden er andere stappen gezet. Deze worden beschreven in de “participatie van kinderen” (de kindcheck) in bijlage 2.

Stap 2: Collegiale consultatie

Bij het in kaart brengen van alle zorgsignalen, zal de medewerker ook collega's die het kind kennen of met het kind werken om advies vragen. In voorkomende gevallen (o.a. bij twijfel) zal er altijd advies gevraagd worden bij Veilig Thuis. Er wordt onderling besproken wie dit gaat doen, de medewerker zelf of de AF.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

Wanneer alles zoveel mogelijk in kaart is gebracht, gaan de medewerker en AF samen het vervolg bespreken. Dat wordt een gesprek met de ouder(s) en eventueel een gesprek met het kind. Dit is mede afhankelijk van de zwaarte van de vermoedens/zorg. Ook het advies vanuit VT speelt in deze afweging een grote rol. In de meeste situaties zullen de medewerker en de AF samen het gesprek met de ouders voeren. Het gesprek met het kind zal in de meeste gevallen door de medewerker worden gevoerd. Een enkele keer worden er andere keuzes gemaakt en zal het gesprek met de AF alleen of met de AF en directeur gevoerd worden. Dit is afhankelijk van de inschatting en het advies vanuit VT. Belangrijk is dat de vertrouwensband die de medewerker heeft met de ouder niet geschaad wordt. Het doel van deze fase is nog steeds: het verkennen en in kaart brengen van de signalen. De AF documenteert en legt het vast in het digitale leerlingvolgsysteem.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Op het moment dat alle signalen in kaart zijn gebracht, er gesprekken zijn gevoerd met ouder(s) en eventueel het kind en VT is geraadpleegd en om advies is gevraagd, gaan de AF en medewerker samen over tot een risicotaxatie en beoordeling van de veiligheidssituatie voor het kind.

Bij het maken van de risicotaxatie/beoordeling van de veiligheidssituatie, wordt gebruik gemaakt van de hierna genoemde vijf afwegingsvragen. Zie voor het uitgebreide stroomschema bijlage 3.

Vraag 1. Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

Vraag 2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

Vraag 3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.

Vraag 4. Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.

Vraag 5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.

De AF documenteert en legt het vast in het digitale leerlingvolgsysteem (format bijlage 4) en er wordt verslag gedaan aan de directie.

Wanneer besloten wordt dat er een melding gedaan moet worden bij VT, zal dit door de AF worden gedaan en die meldt dit ook aan de directie. Vervolgens wordt er besproken wie dit aan de ouders en aan het kind gaan melden. Het aan de ouders melden zal in veel gevallen door de AF gedaan worden en de medewerker zal met het kind in gesprek gaan. Tenzij een andere strategie wenselijker is.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis

1. *Is melden noodzakelijk?*
2. *Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?*

De AF neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door. Daarna zal de AF het meldingsformulier van VT (bijlage 5) invullen en beveiligd opsturen aan VT. De ouders ontvangen hiervan een kopie. Deze kopie wordt eveneens in het leerlingvolgsysteem opgeslagen.

4. Wettelijke verplichtingen

4.1 Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Bijvoorbeeld een leerkracht die de signalen bespreekt met de intern begeleider /aandachtsfunctionaris van een school. Daarnaast moet de organisatie in de Meldcode vastleggen wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

4.2 Vertrouwelijke informatie

Informatie rondom de Meldcode is vertrouwelijk. Informatie wordt alleen gedeeld met de direct betrokken medewerkers van het betreffende kind, directeur en de AF. Zodra er wordt gedocumenteerd hebben ouders recht op inzage.

4.3 Documenteren

BS De Zuidwester legt de verzamelde informatie vast in het (digitale) dossier van het kind en in het dossier van eventuele broertjes en zusjes. De stappen binnen de Meldcode worden vastgelegd in een speciaal daarvoor ontwikkeld format dat als bijlage wordt opgenomen in het digitale volgsysteem Esis. Deze vertrouwelijke informatie is alleen toegankelijk voor direct betrokken medewerkers van het betreffende kind, de directie en de AF. De AF houdt in een overzicht bij welke kinderen er wordt gewerkt volgens de Meldcode.

5. Deskundigheid eer gerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eer gerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eer gerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis. Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een AF eer gerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Veilig Thuis of Pharos wordt geraadpleegd wanneer er sprake is van (een vermoeden van) eer gerelateerd geweld om de juiste expertise te betrekken.

6. Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken. NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de Meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Bijlagen

Bijlage 1 Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid	
Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik, seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)- partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt (vanaf conceptie) waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid	
Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of er sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure	
Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eer gerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer

Bijlage 2 Participatie van kinderen (de kindcheck)

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen. Om de participatie van kinderen op te nemen in dit protocol zijn de negen opgestelde actiepunten uit de “Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In ons protocol wordt gesproken over 'ouder en kind'. Verplicht: benoem tenminste in stap 3 het kind expliciet als gesprekspartner.

2. Informatie over het proces

De betrokken medewerker en/of de AF geeft informatie aan het kind over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.

De betrokken medewerker en/of AF geeft het kind:

- Mogelijkheden voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De betrokken medewerker en/of AF geeft het kind:

- Informatie over hun recht om veilig op te groeien.
- Uitleg over een normale omgang tussen ouder en kind?
- Het vertrouwen dat er geen sprake mag zijn van schuldgevoel (het zogenaamde ontschuldigen)

4. Recht op eigen mening

De medewerker en AF zal er alles aan doen om de belangen van het kind voorop te stellen. Het kind wordt serieus genomen en bij alle stappen betrokken of geïnformeerd. In het gesprek met het kind zal er benadrukt worden, dat hij/zij het recht heeft op een eigen mening.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De medewerker en/of AF neemt het kind serieus en niet oordelen. Er wordt o.a. gevraagd naar:

- De mening van het kind over bestaande zorgen;
- De door het kind geopperde oplossingen;
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

Wanneer bij stap 5 het besluit wordt genomen, zal het kind hier ook bij worden betrokken. De medewerker en/of AF gaat het besluit toelichten. Het kind wordt in staat gesteld zijn/haar mening hierover te geven. Indien het mogelijk en wenselijk is, zal dit meegenomen worden in de besluitvorming.

7. Route bij disclosure (onthulling)

In het geval van disclosure volgt direct contact met Veilig Thuis en worden de vervolgstappen samen met Veilig Thuis bepaald. De betrokken medewerker en/of AF houdt het kind op de hoogte en luistert naar de visie van het kind.

8. Steun

Na een overdracht en/of melding, zal er ook op school steun worden geboden aan het kind (nazorg). De betrokken medewerker en/of AF zal regelmatig gesprekjes met het kind voeren. De AF houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening.

9. Tips voor gesprek

Beroepshouding

Professionals die werken met kinderen betrekken kinderen vanuit de grondhouding dat zij van kinderen willen weten hoe het met hen gaat. Hun houding is oprecht en geïnteresseerd: zij luisteren naar het kind en nemen het kind serieus. De elementen die kinderen aangeven belangrijk te vinden in de communicatie met professionals zijn dat zij oprechte interesse in hen tonen, dat professionals naar hen luisteren en dat zij hun mening in elk geval in overweging nemen. Volgens kinderen dragen de volgende aspecten bij aan het gevoel serieus genomen te worden:

1. echte interesse van de professional;
2. geloofd worden door de professional;
3. uitleg waarom het proces niet volgens de wensen van het kind gaat;
4. in contact blijven ook wanneer er geen probleem is;
5. geconsulteerd worden voordat er beslissingen genomen worden en er onderhandeld wordt wat deze beslissingen moeten zijn.

Aanvullend:

- kinderen scannen je in een paar tellen. En een eerste indruk kan maar 1 keer gemaakt worden. Als jij slecht in je vel zit door iets anders, vertel dat dan open en eerlijk. Het kind kan dat dan scheiden van de “scan” die hij/zij gemaakt heeft.
- Het is belangrijk voor het kind het gevoel te krijgen dat JIJ (het kind) de krent in de pap bent. Het kind voelt zich speciaal en het helpt om het vertrouwen van een kind te winnen.
- Zeg bijvoorbeeld: “wauw, ik ben onder de indruk van hoe jij jouw verhaal vertelt/probeert te vertellen. Dit helpt mij enorm om jou (en jouw ouders) te kunnen helpen!”.

Mishandelde kinderen geven aan dat een uitnodigende en aandachtige houding cruciaal is: kinderen praten vaak niet uit zichzelf over wat hen overkomt.

Oprechte interesse blijkt bijvoorbeeld ook wanneer professionals later nog eens vragen hoe het met het kind gaat, ook wanneer het kind is doorverwezen.

- ‘Als ik naar jou kijk heb ik de indruk dat je veel stress voelt, klopt dat? Wat maakt je gestrest?’
- ‘Hoe was je dag vandaag?’
- ‘Je vertelde dat het beter gaat thuis/je je beter voelt. Ik ben blij voor je!’
- ‘Ik weet/zie dat jij in een moeilijke situatie zit, dat vind ik erg jammer voor je’
- Compliment geven over een tekening/een nieuwe broek/een talent/iets anders

Overigens vinden kinderen een ‘formeel gesprek’ niet altijd prettig. Vaak is het fijner om meer informeel te praten, bijvoorbeeld tijdens een wandeling of een autorit, of drukken kinderen zich makkelijker uit door te tekenen of met behulp van spel.

Dat geldt zeker voor jongere kinderen of kinderen die de Nederlandse taal niet goed spreken of kinderen met beperkingen. Vanzelfsprekend hangt de vorm ook af van de mogelijkheden die professionals hebben om omstandigheden te creëren. Als professional is het in ieder geval belangrijk

open te staan voor de wensen van het kind hierin en hierin flexibel te zijn om zo aan te kunnen sluiten bij de wensen en mogelijkheden van het kind.

Algemene tips voor een gesprek met kinderen

- Ga apart met het kind in gesprek. Je kunt al vanaf heel jonge leeftijd met een mishandeld of verwaarloosd kind over zijn of haar problemen praten.
- Schend het vertrouwen van een kind niet. Doe niks zonder het kind te laten weten wat je gaat doen. Neem besluiten mét het kind, informeer het kind, betrek het kind.
- Praat met een kind in een ruimte waar jullie niet steeds gestoord kunnen worden of waar iedereen naar binnen kan kijken. Probeer schuin naast het kind te zitten, zodat het kind je niet steeds aan hoeft te kijken. Het is vreselijk spannend iets naars te vertellen aan iemand die je niet (zo goed) kent en dan ook nog diegene aan te moeten kijken.
- Of ga samen iets doen: een spelletje, een tekening maken. Ook dat maakt het gesprek minder spannend.
- Blijf als professional jezelf, een mens: wordt geen wandelend protocol of een professional op de automatische piloot. Behandel een kind nooit als 'casus', als 'zaak' of als 'cliënt/patiënt'. Kinderen voelen feilloos aan of zij te maken hebben met een volwassene die er écht voor hen wil zijn of niet.
- Wees eerlijk en oprecht, geef aan als je iets niet weet of je verlegen met de situatie voelt.
- Vind het gesprek met dit kind de moeite waard!
- Geef het kind een eerlijke kans om zijn verhaal te doen, laat je (dis)loyaliteitsgevoelens over de ouders achterwege. Het kind mag ouders diskwalificeren, jij niet. Maak hierin verschil tussen persoon en gedrag.
- Wees open en ontspannen in je houding, stel niet te veel vragen achter elkaar, geef het kind de kans te bedenken hoe en wat hij wil vertellen.
- Stel open vragen, of reageer met "wat gebeurde er toen, of wat dacht je toen, wat vond je ervan". Probeer gevoelsvragen te vermijden. Het kan voor een kind dan heel dichtbij komen. Daarnaast weten kinderen heel vaak niet hoe zij zich voelden op zo'n moment, ze proberen juist vaak niets te voelen.
- Geef bij start van het gesprek aan dat je allerlei vragen zult stellen, maar dat jij het antwoord niet weet. Als het kind iets niet weet, dan mag het dat zeggen. Je wilt ook dat het kind je verbetert als je iets verkeerd zegt en dat hij of zij het zegt als ze iets niet snappen van wat je zegt

BRON: "Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling" (VWS, 2018),

Bijlage 3 Stroomschema bij de vijf afwegingsvragen

Dit afwegingskader (toe te passen in stap 4) bevat de vijf afwegingsvragen waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de Meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund. [afwegingskader bij Meldcode kindermishandeling.pdf \(poraad.nl\)](https://poraad.nl/afwegingskader_bij_Meldcode_kindermishandeling.pdf)

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Bijlage 4 Format voor noteren melding in leerlingvolgsysteem

(ook opnemen in protocol hoe omgaan met esis)

Bij het documenteren is het belangrijk om

- Feiten van interpretaties te onderscheiden. Probeer dus zo feitelijk mogelijk op te schrijven wat er verteld/ besproken is.
- Bij informatie van anderen goed de bron te vermelden
- De visie van de cliënt te beschrijven
- Eventuele diagnoses alleen bijvoegen indien ze van een bevoegd deskundige zijn
- Bij de mening over iemand anders zo neutraal mogelijk te beschrijven
- Actuele gegevens te gebruiken

Meldcode formulier voor noteren in ESIS

Datum	
Wie	
Korte omschrijving	
Feitelijk verslag	
Visie van de leerling	
Wat zijn de vervolgstappen	

Bijlage 5 Meldingsformulier Veilig Thuis

Wanneer er een melding naar Veilig Thuis wordt gemaakt, moet er gebruik gemaakt worden van het meldingsformulier.

Deze is te vinden op onderstaande link en is als kopie bij dit protocol gevoegd.

[Meldformulier-voor-professionals.docx \(live.com\)](#)

Bijlage 6 Ouderlijk Gezagsregister

In het algemeen geldt dat ouders die getrouwd zijn of samen een geregistreerd partnerschap hebben, samen ouderlijk gezag hebben. Als zij uit elkaar gaan, geldt over het algemeen dat zij beiden het ouderlijk gezag behouden.

Als een ouder meldt alleen het gezag te hebben, mag je daar niet zomaar vanuit gaan. Immers is de gebruikelijke situatie dat beide ouders gezag hebben. Als een ouder dit meldt, wijkt dit af van de reguliere situatie en heb je als pedagoog onderzoeksplicht.

Mochten ouders niet gehuwd zijn geweest, dan heeft de moeder het ouderlijk gezag. De vader heeft ook ouderlijk gezag als deze het kind heeft erkend en vervolgens samen met moeder het gezamenlijk gezag heeft aangevraagd. Dit is te vinden in het Gezagsregister.

In het Gezagsregister staan besluiten van de rechter over het gezag. Zijn ouders gescheiden en staat het kind **NIET** vermeld in het Gezagsregister, dan hebben beide ouders dus gezag.

Mocht de rechter aan één ouder het gezag toegekend hebben, dan is dit een afwijkend besluit en dan is dit te vinden in het Gezagsregister. Uiteraard kun je aan de ouder die dit aangeeft vragen om hiervan een kopie van de uitspraak van de rechtbank te vragen waarop dit vermeld is.

Een uittreksel uit het Gezagsregister opvragen kan via onderstaande link

[Regels en procedures | Rechtbank Den Haag | Rechtspraak](#)

Het uittreksel is drie maanden geldig.

Zie voor verdere uitleg:

[Hoe weet ik welke ouder gezag heeft? | NVO, Nederlandse Vereniging Van Pedagogen en Onderwijskundigen](#)

Bijlage 7 Handige adressen en telefoonnummers

Veilig Thuis Haaglanden

Westeinde 128

2518 JS Den Haag

070-3469717

Algemeen nummer (landelijk) 0800-2000

Politie Haaglanden

0900-8844 (vragen naar Bureau Berensteinlaan, wijkagent Bouwlust)

Kindertelefoon

0800-0432